

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยนำเสนอประเด็นสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.20$, S.D. = .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}= 3.39$, S.D. = .78) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X}= 3.26$, S.D. = .77) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}= 3.22$, S.D. = .78) และด้านการประเมินผล ($\bar{X}= 2.91$, S.D. = .83)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.55$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีจิตอาสา ($\bar{X}= 3.63$, S.D. = .71) รองลงมา คือ ด้านภาพลักษณ์องค์กร ($\bar{X}= 3.60$, S.D. =

.60) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.58$, S.D. = .68) และระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}=3.37$, S.D. = .73)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการมีจิตอาสา ด้านความรับผิดชอบ และด้านภาพลักษณ์องค์กร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($r = .695$, $R^2 = .483$) ด้านความรับผิดชอบ ($r = .624$, $R^2 = .389$) ด้านการมีจิตอาสา ($r = .593$, $R^2 = .352$) และด้านภาพลักษณ์องค์กร ($r = .525$, $R^2 = .275$)

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะต่างๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ควรมีการพัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม ถนนหนทาง รางระบายน้ำ ประปา ไฟฟ้า คลองส่งน้ำ แหล่งน้ำ สาธารณูปโภคต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น ($f = 45$) ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ($f = 26$) ควรป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ ยาเสพติด การพนัน เด็กติดเกม ดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินของประชาชนอย่างจริงจัง ($f = 20$) ควรพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชน และส่งเสริมด้านการตลาด เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่จำหน่ายสินค้า ($f = 18$) ควรจัดให้มีการทำประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ($f = 15$) ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ให้ประชาชนทราบก่อนและหลังการดำเนินงาน ($f = 13$) ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในการทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นธรรม เท่าเทียมกันทุกหมู่บ้าน ($f = 13$) ควรให้ผู้นำชุมชน ประชาชน ตัวแทนองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ($f = 10$) ควรพิจารณาโครงการปัญหาเร่งด่วนตามลำดับความต้องการของประชาชน ($f = 9$) ควรให้ความสำคัญกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และควรมีเจ้าหน้าที่ในการติดต่อสอบถาม ให้การต้อนรับด้วยความเป็นกันเอง ชี้แจงแจ่มใส ($f = 6$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผล ซึ่งจากผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ทุกขั้นตอน ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการมีส่วนร่วม รวมถึงขาดการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม ร่วมคิดตามประเมินผล รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ขาดการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนเท่านั้น อีกส่วนหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ไม่สนใจเข้าร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จากประเด็นต่างๆ เหล่านี้ จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ กัญหิมาศ พรหมสากุล (2553 : 82 - 83) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และวณิชฐภรณ์ ทองศิริรัมย์ (2553 : 60) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการหรือขั้นตอนแรก จนถึงสุดท้ายหรือ

เสร็จสิ้นกระบวนการดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินผล สอดคล้องกับ โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980 : 213 - 218 ; อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม, 2553 : 55-56) ที่กล่าวถึงกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation)

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

2.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการติดต่อสอบถามหรือใช้บริการกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่นเท่าที่ควร นอกจากนี้จะมีความจำเป็นที่ต้องติดต่อราชการ และอาจเป็นเพราะยังมีค่านิยมเก่าๆ ที่ประชาชนยังมีความรู้สึกลัว ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเหมือนเจ้านาย ทำให้ไม่กล้าติดต่อกับส่วนราชการ รวมถึงไม่ให้ความสำคัญกับการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือท้องถิ่นเท่าที่ควร ทำให้การพบปะพูดคุย เสนอแนะ ปรีกษาหารือกับผู้นำชุมชน ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ พนักงานของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการมีจิตอาสา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีจิตอาสา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนตำบลน้ำอ้อมส่วนใหญ่ มีความเต็มใจในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือท้องถิ่น มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมและพร้อมที่จะอาสาช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคมอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ พระไพศาล วิสาโล (2550 : 20) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 17) ที่กล่าวถึง จิตอาสาไว้ว่า เป็นจิตใจที่

พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม

2.3 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนตำบลน้ำอ้อมมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและส่วนรวมด้วยความพากเพียร รอบคอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ที่สุด ความสามารถแล้วเสร็จตรงตามเวลากำหนด ยอมรับผลจากการกระทำของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2546 : 51) กล่าวว่าไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จความมุ่งหมาย ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ อรรถพร พานิชปฐมพงศ์ (2542 : 5) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ การตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สิทธิ สิริไล (2528 : 54) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบ คือ การเอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน เคารพต่อกฎระเบียบ กฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญอุปสรรค รู้จักหน้าที่และทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งตนเอง และสังคม ตรงต่อเวลาและยอมรับผลการกระทำของตน

2.4 ด้านภาพลักษณ์องค์กร พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านภาพลักษณ์องค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาและแก้ปัญหาในท้องถิ่น ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการ พนักงานสามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชน มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานหรือการปฏิบัติงาน ตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ และให้บริการประชาชน ตลอดจนอำนวยความสะดวกจนเกิดความพึง

พอใจ เป็นภาพลักษณ์ขององค์กรในเชิงบวก สอดคล้องกับ วิมลมาศ ปฐมวณิชกุล (2548 : 165-168) กล่าวไว้ว่า ภาพลักษณ์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อหน่วยงาน และลักษณะโดยทั่วไปเราจะพบเห็นภาพลักษณ์ของหน่วยงานในสองลักษณะ คือ ภาพลักษณ์ในเชิงบวกและภาพลักษณ์ในเชิงลบ ซึ่งภาพลักษณ์ในเชิงบวกเป็นสิ่งสำคัญ เพราะภาพลักษณ์ที่ดีงามย่อมส่งผลถึงความไว้นือเชื่อใจ ความนิยมชมชอบและความศรัทธาที่ประชาชนมีต่อหน่วยงาน

3. ผลการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

3.1 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน สร้างความเข้าใจระหว่างกัน แต่ประชาชนหรือหน่วยงานอาจขาดความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอในการติดต่อสื่อสาร ไม่ให้ความสนใจในเรื่องข่าวสาร คิดว่าไม่ใช่หน้าที่สนใจเฉพาะเรื่องที่มีผลประโยชน์ บางครั้งข่าวสารไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ไปไม่ถึงประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ศิริสุทธิ (2539 : 150 - 153) ที่ศึกษาการติดต่อสื่อสารในองค์กร ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ในด้านคุณลักษณะของการติดต่อสื่อสาร ขาดความเชื่อถือ ขาดความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการติดต่อสื่อสาร ด้านการรับข่าวสาร บุคลากร ไม่สนใจติดตามข่าวสาร สนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตนเอง ผู้บริหารไม่สื่อสารเรื่องนโยบายแนวทางปฏิบัติต่างๆ

3.2 ปัจจัยด้านมิติจิตอาสา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านมิติจิตอาสา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับสูง จึงไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของปฎิญา เทพวงศ์ (2556 : 88) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานของส่วนสวัสดิการสังคมองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านการมีจิตอาสา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานของส่วนสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยทั่วไปแล้วประชาชนให้ความสำคัญกับการมีจิตอาสา มีความยินดีช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม เสียสละกำลังแรงกาย แรงใจ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังขาดโอกาส ขาดความต่อเนื่อง บางครั้งมองว่าไม่ไ้หน้าหน้าที่ เสียเวลา ซึ่งแตกต่างจากผู้นำชุมชนที่ส่วนมากเป็นผู้มีตำแหน่งทางสังคม มีเกียรติได้รับการยอมรับนับถือ โดยพื้นฐานเป็นผู้มีความเสียสละ มีจิตอาสา ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของส่วนรวม ทำให้มีความแตกต่างกันในระดับหนึ่ง

3.3 ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับสูง จึงไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของปฏิญญา เทพวงศ์ (2556 : 88) ที่พบว่าปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานของส่วนสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความรับผิดชอบ เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะถ้าทุกคนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายตามเวลากำหนด ซึ่งโดยทั่วไปประชาชนมีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง และครอบครัว แต่บทบาทหน้าที่การรับผิดชอบต่อส่วนรวมในชุมชนหรือท้องถิ่น ยังไม่ได้รับความไว้วางใจ ยังขาดโอกาส ขาดความเชื่อถือ ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบมากกว่าประชาชน อาจเป็นเพราะว่าผู้นำเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความละเอียด รอบคอบ มีความรับผิดชอบสูงกว่าประชาชนโดยทั่วไป

3.4 ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาพลักษณ์องค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง องค์กรที่มีภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้มีชื่อเสียง เกิดความศรัทธา เกิดความเชื่อถือไว้วางใจได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือนำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมคิด เปลี่ยนประเสริฐ (2552 : 43 - 46) ที่ศึกษาภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดกระทิง พบว่า ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญสามารถทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับเชื่อถือศรัทธาของประชาชน มีผลในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ภาพลักษณ์ที่ดีจะต้องเป็นภาพลักษณ์ที่มีความโปร่งใสขององค์กร เป็นที่ยอมรับศรัทธาของประชาชนและหน่วยงานอื่น

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ควรป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุข ควรพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ควรจัดทำประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาชนทราบ ควรให้ประชาชน องค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ควรจัดลำดับความสำคัญตามความจำเป็นเร่งด่วน และควรให้ความสำคัญกับการบริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่างๆ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม จึงควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การวางแผนพัฒนาตำบล การกำหนดยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายในการพัฒนา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย ทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนตรงตามความเป็นจริง และสามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญและพัฒนาได้ตรงตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ให้ความสำคัญกับการบริการประชาชนให้มีคุณภาพ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนการดำเนินงานของท้องถิ่น ให้ประชาชน ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น

1.2 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสำคัญต่อองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อมสามารถทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ดังนั้น ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนรับรู้มากขึ้น ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนข้าราชการพนักงาน ควรให้ความสำคัญกับประชาชน สร้างความใกล้ชิดเป็นกันเองกับประชาชน ให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดี นำไปสู่การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความสนใจติดตามรับฟังข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการของประชาชน ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา และความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ ที่ประชาชนควร มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม เสียสละกำลังแรงกาย ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตั้งใจทำหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรให้การส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีจิตอาสาและความรับผิดชอบให้มากขึ้น ในด้านปัจจัยภาพลักษณ์องค์กร เป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรควรที่จะมีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีความทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ จัดสถานที่ทำงานให้เหมาะสม สะดวกสะอาด ให้ความสำคัญกับการบริการประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษา ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY